

**Concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție
Sesiunea aprilie – septembrie 2023**

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă

RAPORT DE EVALUARE

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 14 alin. (8) din Regulamentul privind concursul de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1057/06.04.2023, în urma evaluării hotărârilor judecătorești redactate de către candidat:

CANDIDAT: COD 1024

I. Documentele supuse evaluării:

- 30 de hotărâri judecătorești redactate de către candidat, transmise în condițiile art. 12 alin. (8) din Regulamentul de concurs;
- 10 hotărâri judecătorești redactate de către candidat, lucrări de specialitate publicate de candidat și orice alte înscrisuri în limba română considerate relevante de către candidat, comunicate de acesta în procedura de înscriere la concurs, conform art. 5 alin. (7) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate de către comisia de evaluare, conform art. 14 alin. (6) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul);
- sesizări sau observații în legătură cu cele 30 de hotărâri judecătorești mai sus menționate, care se referă la criteriile de evaluare, primite din partea opiniei publice conform art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs (dacă este cazul).

II. Explicații solicitate candidatului de către comisia de evaluare:

- a) Explicații solicitate candidatului: nu este cazul
- b) Răspunsul candidatului cu privire la explicațiile solicitate: nu este cazul
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate susținerile candidatului: nu este cazul

III. Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice:

- a) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice, care se referă la criteriile de evaluare: nu este cazul
- b) Sesizări sau observații primite din partea opiniei publice al căror conținut excede prevederilor art. 12 alin. (11) din Regulamentul de concurs: nu este cazul
- c) Argumentele pentru care au fost reținute sau înlăturate sesizările sau observațiile opiniei publice: nu este cazul

IV. Criteriile de evaluare și punctajul acordat

a) Capacitatea de analiză și sinteză

O caracteristică importantă a hotărârilor judecătorești redactate de candidat este ridicatul lor nivel analitic, fiind evidentă preocuparea de a surprinde aspectele cu adevărat relevante ale procesului și transpunerea lor, într-o manieră cât mai adecvată, în motivare.

Candidatul are capacitatea de a identifica problematica juridică utilă în planul soluționării cauzelor, redând-o adecvat în cuprinsul considerentelor, iar aceasta este, cu suficientă evidență, o dovadă a faptului că posedă calitățile necesare pentru a realiza un act de judecată de bună calitate, susținut de o argumentație juridică bine aleasă și prezentată.

Deși este evident că unele procese ridică probleme de drept multiple și/sau complexe, cel mai adesea candidatul reușește o identificare, prezentare și dezlegare a acestora caracterizată de evidențierea aspectelor esențiale/relevante.

Candidatul are inclusiv capacitatea de a grupa, atunci când este cazul, mai multe critici, răspunzându-le printr-un considerent comun, însă care posedă aptitudinea de a acoperi problematica juridică de interes.

Comisia mai remarcă faptul că preocupările analitice ale candidatului și intenția lui de a examina și oferi dezvoltări ample în legătură cu problemele juridice ridicate în procese au uneori neajunsul că generează extensii deosebite ale considerentelor. În aceste circumstanțe, hotărârile, deși coerente, devin mai greu de urmărit, detaliile de analiză afectând, într-o anumită măsură, accesibilitatea lor. Tocmai din acest motiv, se poate constata că, deși din punct de vedere al analizei pe care o propun, hotărârile redactate de candidat sunt de un ridicat nivel, sub aspectul capacității de sinteză se ajunge uneori la o argumentație mult prea amplă, care pare a depăși limitele cu adevărat necesare ale proceselor, prin raportare la soluția cuprinsă în dispozitiv și la limitele judecății stabilite de părți prin cererile și apărările lor. Altfel spus, excesul de analiză influențează sinteza, afectând într-o oarecare măsură echilibrul care trebuie să existe între cele două (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 1 selectată de candidat, hotărârea nr. 7 selectată de candidat, hotărârea nr. 10 selectată de candidat).

În același timp însă, Comisia arată că cele mai multe dintre hotărâri păstrează o corectă proporție între analiză și sinteză, fiind de un ridicat nivel.

În ceea ce privește modalitatea de redare a motivelor de apel sau recurs, se observă că fidel propriului model de structurare a hotărârilor pe care le redactează, candidatul obișnuiește să comprime aceste motive într-un singur paragraf (sau în puține paragrafe), ceea ce conduce, uneori, la aglomerări ideatice care devin mai greu de urmărit (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.2 și hotărârea nr.10, ambele selectate de candidat).

Punctaj acordat: 9,00 puncte

b) Coerența în exprimare

Calitatea juridică a hotărârilor este asigurată inclusiv de faptul că, atât prin conținutul lor propriu-zis, cât și prin maniera de prezentare (uzând de o succesiune a considerentelor dictată de particularitățile cauzei, de specificul soluției pronunțate și de linia de argumentare preferată de candidat), considerentele care susțin soluția beneficiază, în mod obișnuit, de o ridicată coerență. Înlanțuirea argumentelor este, de obicei, bine aleasă, relația dintre acestea fiind vizibilă, astfel că, privite în integralitatea lor, motivele alcătuiesc un ansamblu unitar,

bine condus juridic și logic și bine structurat. Impresia creată este de echilibru și unitate a demonstrației juridice, argumentele întrebuințate în motivare și, în genere, raționamentele folosite susținându-se unele pe altele și, prin aceasta, facilitând concluzia că judecătorul controlează într-o adecvată măsură construcția juridică de care uzează.

Această manieră de prezentare facilitează atât înțelegerea problematicei juridice de ansamblu, cât și a detaliilor de argumentare care, în concret, conferă substanță considerentelor.

Candidatul posedă calitatea de a oferi o bună succesiune a argumentelor, subordonat unei prezentări a problematicei juridice care înlesnește înțelegerea rațiunilor pentru care instanța de judecată a pronunțat o anumită soluție în cauză.

Amploarea analizei la care recurge uneori, pe care Comisia a evocat-o deja mai sus, afectează însă coerența argumentației, aceasta fiind ceva mai greu de urmărit.

Punctaj acordat: 9,50 puncte

c) Argumentația din punct de vedere al clarității și logicii

Ca regulă dominantă, hotărârile judecătorești redactate de candidat se remarcă prin claritate, argumentele care susțin soluția fiind prezentate într-o manieră caracterizată de rigoare și limpezime logică. Această caracteristică permite, cel mai adesea, înțelegerea completă a raționamentului care stă la baza hotărârii.

Limbajul întrebuințat este, în mod obișnuit, accesibil, rigoarea juridică și logică ce-i este specifică neconstituind un obstacol în înțelegerea lui. Candidatul conciliază cu echilibru și moderație exigențele specifice unui limbaj tehnic cu cele privitoare la accesibilitatea hotărârii și la comprehensibilitatea acesteia.

Este evidentă preocuparea candidatului de a răspunde detaliat și foarte analitic motivelor pentru care căile de atac au fost exercitate, precum și apărărilor formulate, inclusiv excepțiilor procesuale invocate, concretizarea acestei preocupări fiind favorizată de o bună capacitate argumentativă, precum și de cunoașterea și fructificarea informațiilor juridice necesare domeniului său de activitate profesională.

Astfel fiind, sunt obținute motivări convingătoare, apte să genereze încredere în actul de judecată, facilitând concluzia că soluția pronunțată este legală și temeinică.

Ca regulă, firul logic al hotărârii este ușor identificabil și bine susținut de argumente, impresia lăsată fiind aceea că actul de judecată este unul de calitate, conformându-se unor standarde profesionale de care candidatul este conștient și pe care, în mod obișnuit, reușește să le respecte.

Candidatul frazează nu doar cu rigoare, ci și cu ușurință, propunând un stil propriu caracterizat de o anumită eleganță.

Candidatul conduce bine argumentația, chiar și în cauze complexe care pun probleme juridice delicate și/sau multiple. Argumentația este echilibrată, concisă, cu o curgere firească, ideile se susțin unele pe altele, alcătuind un ansamblu unitar, înzestrat cu forță persuasivă și apt să-i confere hotărârii credibilitate.

Cu caracter de excepție, claritatea argumentației este afectată de folosirea unor fraze mai lungi sau de gruparea în exces a unor alegații sau argumente în cadrul aceleiași fraze, ceea ce îngreunează, într-o anumită măsură, înțelegerea raționamentului juridic (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.7 selectată de Comisie, pagina 4, pct. 5, ce redă într-un paragraf amplu o problemă juridică privitoare la excepția nulității recursului: „Curtea va respinge această excepție ca nefondată, întrucât din analiza cererii de recurs se constată că motivele

invocate prin aceasta se circumscriu motivelor de casare invocate, prevăzute de art. 488 alin. (1) pct. 6 și pct. 8 C. proc. civ., întrucât privesc, pe de o parte, chestiunea motivării deciziei recurate, și, pe de altă parte, modul de aplicare al dispozițiilor legale invocate explicit în cererea de recurs, referitoare la condițiile în care intervine nulitatea actului juridic, cu referire la contractul care face obiectul acțiunii, îndeosebi sub aspectul momentului incidenței cauzei de nulitate și cel al caracterului comun al cauzei ilicite, precum și al posibilității menținerii actului subsecvent încheiat cu bună-credință, chiar dacă actul principal a fost anulat”.

Punctaj acordat: 9,50 puncte

d) Încuviințarea sau înlăturarea argumentată a cererilor părților prin raportare la probe, principii și reguli de drept

Candidatul motivează riguros, cu atenție la detalii, preocupat să răspundă cererilor și apărărilor părților.

Astfel cum Comisia a evidențiat deja, candidatul este preocupat de realizarea unui act de judecată de bună calitate, întemeiat pe identificarea și analiza aspectelor relevante în planul judecătii, precum și pe argumentarea clară și coerentă a hotărârilor.

Acestei preocupări îi poate fi subsumată și maniera în care candidatul se raportează la cererile părților, fiind evidentă intenția de a le răspunde cu claritate, acoperitor și comprehensibil, indiferent dacă este vorba despre admiterea sau, după caz, despre respingerea acestor cereri.

Examinarea hotărârilor redactate de candidat îngăduie constatarea că acesta este conștient de însemnătatea soluționării cererilor părților și de motivarea corespunzătoare a acestora. Argumentația folosită include, după caz, referiri la probele administrate, astfel încât temeiul factual al hotărârii să fie configurat cât mai convingător, și/sau la dispozițiile legale sau la principiile și regulile de drept aplicabile. Când candidatul face referire la acestea din urmă, procedează, în mod obișnuit, la o prezentare și/sau explicitare a lor, astfel încât părțile să poată înțelege în ce constă regula sau principiul de drept respectiv.

Referirile la dispozițiile legale incidente sunt, și ele, realizate cu rigoare și atenție, fiind îndeajuns de evidentă intenția de a convinge părțile cu privire la justetea argumentației instanței.

În ceea ce privește maniera în care candidatul se raportează la probele administrate, comisia constată că, de regulă, referirile sunt îndeajuns de complete și lămuritoare, fiind indicate în concret probele în temeiul cărora a fost reținută o anumită situație de fapt.

Punctaj acordat: 9,50 puncte

e) Argumentarea coerentă și clară din punct de vedere al logicii juridice

Argumentația care susține soluția expusă în dispozitiv este, în mod obișnuit, bine condusă de către candidat, existând un fir logic al expunerii care permite înțelegerea motivelor de fapt și/sau drept care au fost avute în vedere de către instanță. Considerentele au, de obicei, suficientă coerență și claritate, fiind, cel mai adesea, accesibile și persoanelor fără pregătire juridică.

Exprimarea argumentelor are claritate și datorită faptului că limbajul folosit nu este excesiv de tehnic, candidatul reușind, în cele mai multe cazuri, să găsească un oportun echilibru între exigența folosirii unui limbaj juridic specific și aceea de a asigura comprehensibilitatea hotărârii.

Sunt foarte rare situațiile în care pot fi observate exprimări inadecvate, care afectează coerența și claritatea hotărârii (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr.10 selectată de candidat, în care se afirmă (fila 12, alin.1): „*apelantul nu a prezentat nicio dovadă a implicării în finanțarea lucrărilor de construire a tatălui său.* ”; hotărârea nr.2 selectată de Comisie, în cuprinsul căreia (fila 1 alin.5) se afirmă : „*.....întotdeauna activitățile didactice s-au desfășurat întotdeauna* ”).

În anumite hotărâri (a se vedea, spre exemplu, hotărârea nr. 11, pagina 2, selectată de Comisie), sunt preferate paragrafe ample, care grupează mai multe susțineri ale părților, ceea ce îngreunează, într-o anumită măsură, înțelegerea argumentelor instanței: „*În acest sens, recurenta a invocat art. 1170 C. civ. privind buna-credință, invocând actul adițional nr. 9/2018, redactat și semnat de reclamant, în care singura modificare adusă contractului de închiriere inițial și actelor adiționale este majorarea chiriei de la 800 euro lunar la 1100 euro lunar, de la 1.05.2018. motivul real pentru care reclamantii solicită rezilierea contractului în anul 2017 nu este existența îmbunătățirilor pe care le cunoșteau din anul 2014, ci, dând dovadă de rea-credință în executarea contractului, demersul lor este justificat de faptul că nu le-a fost acceptată o nouă majorare a chiriei.*”(alineat penultim)

Trebuie, de asemenea, remarcat că deși în unele cazuri amploarea analizei afectează într-o anumită măsură claritatea argumentației juridice, în mod obișnuit calitatea candidatului de se exprima în propoziții și fraze atent elaborate facilitează înțelegerea raționamentului judiciar și a argumentației pe care acesta se sprijină.

Punctaj acordat: 9,50 puncte

f) Evitarea expunerii și detalierii aspectelor nerelevante în motivare

Astfel cum Comisia a arătat în precedent, candidatul are nu doar capacitatea de a oferi analize detaliate ale problemelor juridice ridicate în procese, ci și o serioasă preocupare pentru a realiza un examen complet al cauzelor. În același timp însă, preocuparea pentru analize cât mai detaliate face ca uneori candidatul să se refere în hotărârile sale și la aspecte sau implicații care, deși se află în legătură cu problematica de interes a proceselor, nu își verifică o necesară relevanță raportat la limitele investiției instanței; de asemenea, uzează uneori de teoretizări care nu sunt necesare (a se vedea, spre exemplu, hotărârile nr. 1, 7 și 10 selectate de candidat).

Chiar și atunci când părțile fac, în cererile lor, referire la aspecte sau chestiuni lipsite de utilitate în cauză, candidatul reușește identificarea acelor care prezintă relevanță reală, concentrându-și argumentația asupra lor.

Comisia constată că elementele de conținut ale argumentației întrebuințate de candidat evidențiază calitățile profesionale ale acestuia, faptul că reușește să surprindă aspectele care prezintă însemnătate procesuală dovedind că înțelege și stăpânește problematica judecătorească.

Punctaj acordat: 9,50 puncte

g) Redactarea dispozitivului într-o formă clară, concisă, aptă de a fi pusă în executare

O caracteristică a hotărârilor pronunțate de candidat este aceea că dispozitivul acestora este redactat într-o manieră clară, precisă și concisă, astfel încât să fie pe deplin posibilă punerea în executare, atunci când este cazul, a celor dispuse de instanță.

Punctaj acordat: 10 puncte

h) Analiza și interpretarea probelor administrate

Examinarea hotărârilor judecătorești aflate la dispoziția comisiei trimite la concluzia că, în activitatea de judecată, candidatul înțelege însemnătatea analizării și interpretării atente a probelor administrate, ca o condiție a aflării adevărului și, deci, a pronunțării unei hotărâri legale și temeinice.

În același timp, înțelege că forța persuasivă a hotărârii și credibilitatea ei fac necesară inclusiv menționarea atentă în considerente a probelor pe care instanța le-a avut în vedere la adoptarea hotărârii, precum și, atunci când este cazul, a motivelor pentru care unele probe nu au fost luate în considerare ori au fost considerate ca fiind lipsite de credibilitate.

Punctaj acordat: 10 puncte

i) Modul în care a fost respectată jurisprudența Curții Constituționale, Înaltei Curți de Casație și Justiție, Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții de Justiție a Uniunii Europene, atunci când este cazul

Candidatul dovedește o bună cunoaștere a jurisprudenței CCR, ÎCCJ, CEDO și CJUE, în considerentele hotărârilor pronunțate regăsindu-se, atunci când problematica juridică a cauzei o impune, referiri la hotărâri relevante. Mai mult, referirile nu sunt formale, ci vizează conținutul de fond al dezlegărilor cuprinse în aceste hotărâri, dezlegări care sunt valorificate în soluționarea proceselor și în motivarea hotărârilor (a se vedea, spre exemplu: hotărârea nr. 1 selectată de candidat; hotărârea nr. 2 selectată de candidat; hotărârea nr. 3 selectată de candidat; hotărârea nr. 4 selectată de candidat; hotărârea nr. 15 selectată de Comisie; hotărârea nr. 24 selectată de Comisie).

Punctaj acordat: 10 puncte

j) Respectarea termenelor rezonabile de soluționare a cauzelor și de redactare a hotărârilor

În perioada supusă evaluării, candidatul a înregistrat foarte puține întârzieri în redactarea hotărârilor, acestea fiind foarte reduse ca întindere, astfel că, în aprecierea Comisiei, nu se justifică depunerea candidatului sub acest aspect. Trebuie menționat că în aceeași perioadă, candidatul a îndeplinit și alte activități profesionale.

Punctaj acordat: 10 puncte

V. PUNCTAJ TOTAL - 96,50 puncte

Data: 18.08.2023

Comisia de evaluare pentru Secția I civilă

judecător

judecător

prof.univ.

